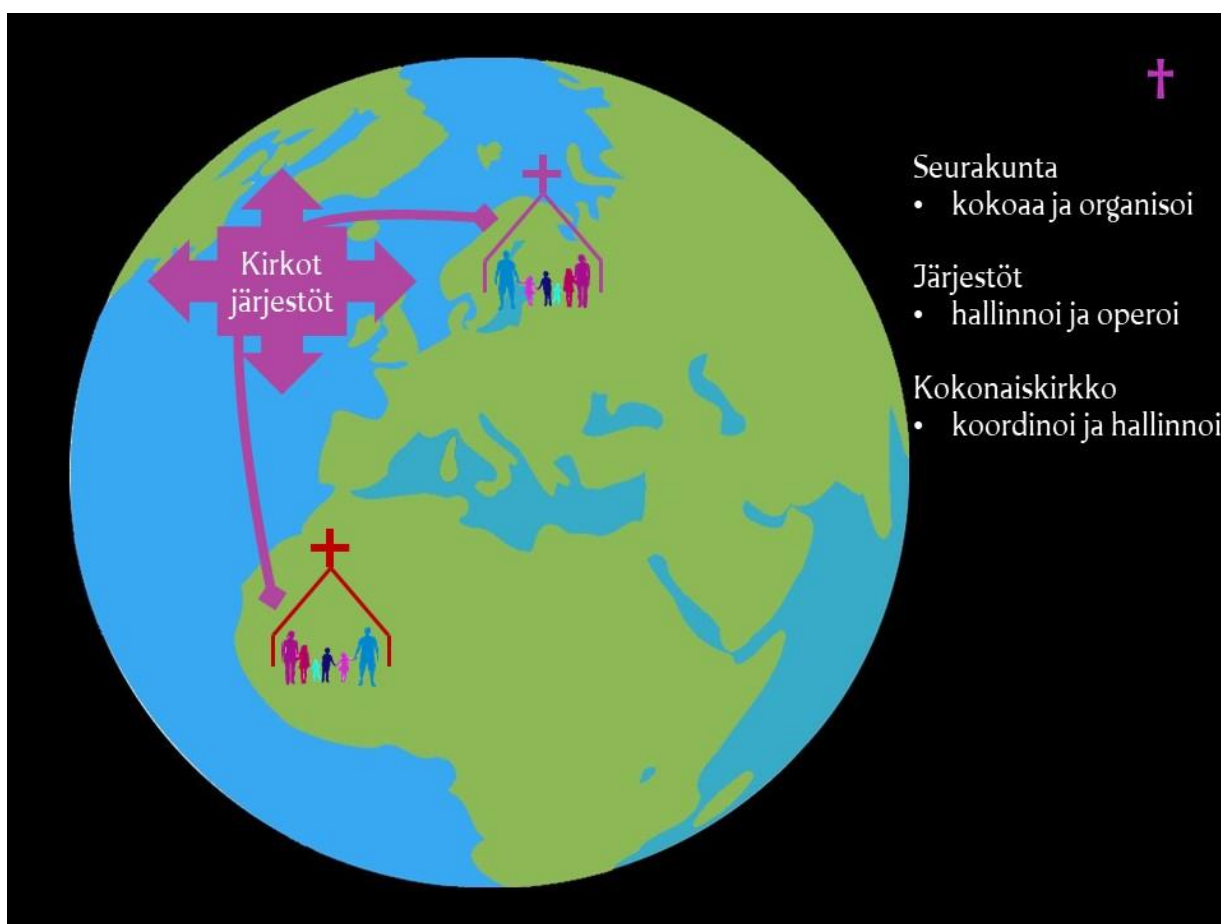

Seurakunta elää lähetettynä

Luottamushenkilön tietopaketti 2019

Tervetuloa näköalapaikalle

Suomalaisille kirkon yksi merkittävimmistä rooleista on toimia hyvän edistäjänä. Evankeliumin välittäminen sanoin ja teoin onkin suomalaisen seurakuntaelämän vahvuuksia. Siinä seurakuntalaiset voivat toteuttaa omaa kristillisyyttään sekä arkisesti omassa ympäristössään että osallistumalla maailmanlaajan kirkon kansainvälisen vastuun kantamiseen. Nämä kaksi näkökulmaa – lähiperiaate ja globaali vastuu - eivät ole toistensa kilpailijoita.

Sisällys

Sisällys	3
Lähetyksellä on kirkko	4
Lähetys näkyy jo lainsäädännössä	4
Lähetyksessä osallistumme Jumalan työhön	4
Seurakunta elää lähetettynä	4
Kansainvälinen työ.....	5
Keskushallinnon ja järjestöjen rooli	5
Kristinusko on suurin uskonto.....	7
Kristittyjen enemmistö	7
Lähetyksen taloudellinen perusta	8
Nykyinen käytäntö: perussopimus.....	8
Seurakunnat ovat itsenäisiä	9
Määrärahoja ja kolehteja	9
Suositus talousarviomäärärahojen jakoperusteista.....	10
Talousarviomäärärahojen suuruudesta	11
Minilähetyssanasto.....	12
Omia muistiinpanoja:.....	16
Kirkkohallituksen internetsivuja	17

Lähetyksellä on kirkko

Kirkko on lähetetty kirkko. Lähetettynä oleminen merkitsee suuntautumista itsestä ulospäin, jotta kaikki saisivat kohdata evankeliumin. Tätä varten kirkko elää evankeliumia todeksi julistamalla, palvelemalla kaikkia ja etsimällä yhteyttä yli rajojen. Kirkko ei vain osallistu lähetystehtävän toteuttamiseen, vaan on olemassa sitä varten.

Lähetys näkyy jo lainsäädännössä

Kirkkomme lainsäädäntö määrittelee kirkon missiosta nousevat tehtävät seuraavasti:

Kirkkolaki 4 luku 1 §. Seurakunnan tehtävät: Toteuttaakseen kirkon tehtävää seurakunta huolehtii jumalanpalvelusten pitämisestä, kasteen ja ehtoollisen toimittamisesta sekä muista kirkollisista toimituksista, kristillisestä kasvatuksesta ja opetuksesta, sielunhoidosta, diakoniasta ja lähetystyöstä sekä muista kristilliseen sanomaan perustuvista julistus- ja palvelutehtävistä.

Kirkkojärjestys 4 luku 3 §:

Seurakunnan ja sen jäsenten tulee harjoittaa diakoniaa, jonka tarkoituksena on kristilliseen rakkauteen perustuva avun antaminen erityisesti niille, joiden hätä on suurin ja joita ei muulla tavoin auteta. Toiminnasta määrätään tarkemmin kirkkoneuvoston tai seurakuntaneuvoston hyväksymässä diakoniatyön johtosäännössä.

Kirkkojärjestys 4 luku 4 §:

Seurakunnan ja sen jäsenten tulee edistää lähetystyötä, jonka tarkoituksena on evankeliumin levittäminen niiden keskuuteen, jotka eivät ole kristittyjä. Toiminnasta määrätään tarkemmin kirkkoneuvoston tai

seurakuntaneuvoston hyväksymässä lähetystyön johtosäännössä.

Lähetyksessä osallistumme Jumalan työhön

Kirkko on kutsuttu jatkamaan Jeesuksen työtä tässä maailmassa. Jeesus ilmaisee sen näin: ”Niin kuin Isä on lähettänyt minut, niin lähetän minä teidät.” (Joh. 20:21)

Tämä koskee koko kirkkoa, jokaista sen seurakuntaa ja jokaista kristittyä. Tässä lähetystehtävässä meillä on oma paikkamme.

Lähetettyinä menemme sinne, missä Kristusta ei vielä tai ei enää tunneta ja autamme niitä, joilla on avun tarve. Kirkko ja lähetys eli missio kietoutuvat toisiinsa.

Seurakunta elää lähetettynä

Lähetys on seurakunnan elämäntapa. Seurakunta on paitsi oman alueensa ihmisiä, myös maailmanlaajaa lähetystehtävää varten. Vain siten seurakunta elää ja on uskollinen kutsumukselleen.

Luottamushenkilö tekee päätöksiä sekä seurakunnan toiminnasta että määrärahoista. Seurakunnan kansainvälisestä vastuusta puhuttaessa on hyvä huomata, ettei

seurakunnan antama tuki kansainvälistä työtä ulkomailla tekeville järjestöille ole irrallinen avustus, vaan oleellinen osa seurakunnan lähetysvastuun toteuttamista.

Kansainvälinen työ

Vastuu lähetystehtävän toteuttamisesta on kirkolla ja sen seurakunnilla. Ulospäin suuntautuva kirkko on samalla kertaa paikallinen, että osa maailmanlaajuisesta Kristuksen kirkkosta. Kansainvälisellä työllä tarkoitetaan toimimista näissä ulottuvuuksissa. Monikulttuurisuuden lisääntyessä missionaarinen tehtävä seurakunnan omalla alueella on tullut yhä ilmeisemmäksi. Jumalanpalveluselämän, yhteisen rukouksen, yhteydenpidon ja vapaaehtoistoiminnan lisäksi on tärkeää koota varoja kansainvälisen työn mahdollistamiseksi ulkomailla.

Keskushallinnon ja järjestöjen rooli

Kirkon kansainvälistä työtä ulkomailla toteuttavat järjestöt toimivat yhdessä seurakuntien kanssa. Kukin järjestö on solminut kirkon kanssa sopimuksen, jossa linjataan sekä kotimaisen että ulkomailla tehtävän työn periaatteet.

Järjestöt toimivat ruohonjuuritasolla sekä kotimaassa että ulkomailla yhteistyössä

paikallisen seurakunnan, muun yhteisön ja paikallisten ihmisten kanssa.

Kirkon lähetysjärjestöjä on seitsemän. Niiden valinta on tapahtunut vuosikymmenten aikana ja valinnat on hyväksynyt kirkolliskokous.

Vuodesta 2013 lähtien kirkon lähetysjärjestön asema on perustunut sopimukseen.

Sopimuksen ovat allekirjoittaneet:

- Lähetisyhdistys Kylväjä (www.kylvaja.fi)
- Medialähetys Sanansaattajat (www.sansa.fi)
- Suomen Evankelisluterilainen Kansanlähetys (www.sekl.fi)
- Suomen Luterilainen Evankeliumiyhdistys (www.sley.fi)
- Suomen Lähetysseura (www.suomenlahetysseura.fi)
- Suomen Piipliaseura (www.piplia.fi)
- Svenska Lutherska Evangeliföreningen i Finland (www.slef.fi)

Kirkon lähetysjärjestöt tekevät yhteistyötä kehitysyhteistyössä, rauhantyössä ja humanitaarisessa avussa Kirkon Ulkomaanavun (www.kirkonulkomaanapu.fi) kanssa.

Kirkon Ulkomaanapu on kirkon diakoninen avustusjärjestö ja sen kanssa on tehty erillinen sopimus. Diakonia on oleellinen osa kirkon todistusta maailmassa.

Seurakunta

- on syntynyt lähetystä varten
- elää lähetettynä sekä omalla alueellaan että maailmanlaajasti
- toteuttaa omaa lähetysvastuutaan yhteistyössä kirkon keskushallinnon ja järjestöjen kanssa

Kirkon lähetystyön keskus (KLK)

- on osa kirkon ulkoasiain osastoa kirkkohallituksessa
- toimii yhdessä kirkon lähetystyön toimikunnan kanssa.
- ohjaa, kehittää ja koordinoi kirkon ja seurakuntien lähetystyötä ja seuraa sen toteutumista
- huolehtii kirkon lähetystyön yhteisestä kasvatus-, koulutus- ja tiedotustoiminnasta seurakuntien, hiippakuntien ja kirkon lähetysjärjestöjen kanssa.
- tukee lähetysjärjestöjen yhteistä toimintaa
- vahvistaa kirkon lähetysteologista ymmärrystä
- osallistuu uskontoja ja uskonnollisia liikkeitä koskevaan keskusteluun, seuraa uskonnollisuuden muutoksia, antaa tähän liittyvää koulutusta ja edistää uskontojen välistä dialogia
- huolehtii osaltaan suhteista kumppanuuskirkkoihin ja kansainvälisiin toimijoihin

Tuomiokapituli (piispan toimisto)

- rohkaisee, innostaa, konsultoi, kehittää, kouluttaa, ohjaa ja luo yhteyksiä oman hiippakuntansa alueella

Kirkon ulkoasiain osasto

- hoitaa kirkon ekumeenisia suhteita ja niihin liittyviä teologisia asioita
- vastaa ulkomailla asuvien suomalaisten
- edistää kirkon lähetystyötä ja tukee kirkon lähetysjärjestöjen yhteistyötä

Kirkon lähetysjärjestöt ja Kirkon Ulkomaanapu

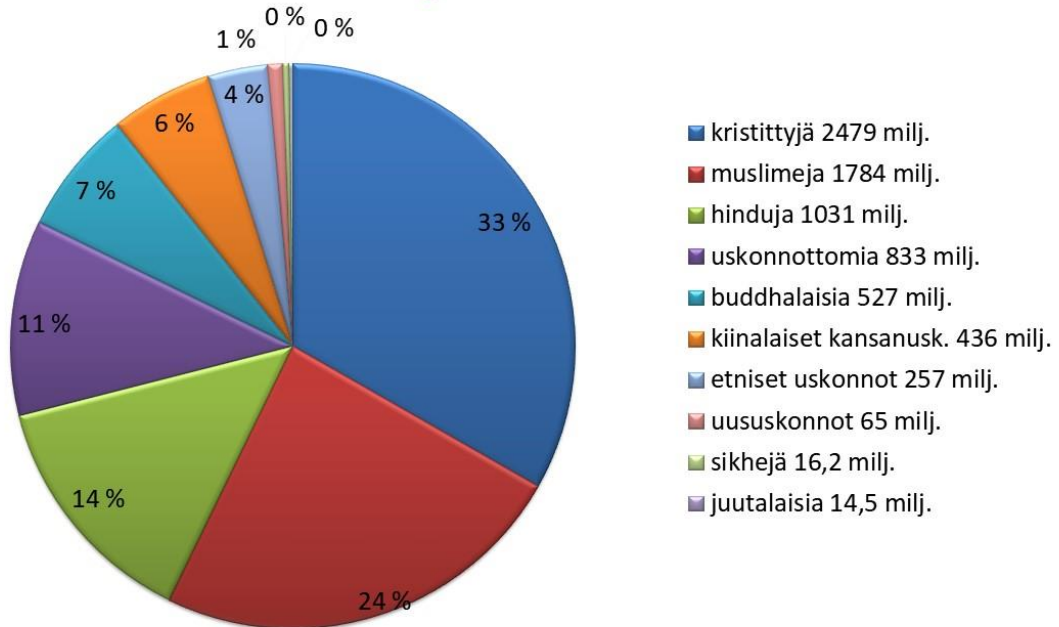
- toteuttavat kirkon kansainvälistä työtä ulkomailla
- tekevät työtä kirkon valtuuttamana sekä kotimaassa että ulkomailla
- tukevat seurakuntia niiden oman lähetysvastuun toteuttamisessa kotimaassa

Kirkolliskokous

Kirkolliskokous on kirkon ylin toimielin. Se käsittelee kirkon oppia ja työtä sekä kirkon lainsäädäntöä, hallintoa ja taloutta. Se kokoontuu Turussa toukokuussa ja marraskuussa noin viikon ajan. Kirkolliskokous tekee päätöksen järjestön asemasta kirkon kansainvälisessä työssä.

Kristinusko on suurin uskonto

Maailman uskonnot ja katsomukset 2017

Maailman uskonnoista suurin on kristinusko. Sen jäseniä on noin kolmannes maailman väestöstä. Samalla, kun Euroopassa ja Pohjois-Amerikassa, kristinuskon vanhoilla valta-alueilla ihmisten sitoutuminen kristinuskoon on vähentynyt, eteläisellä pallonpuoliskolla se näyttää lisääntyvän. Ateistiksi tunnustautuvien ja uskonnottomien määrä on viimeisen kymmenen vuoden aikana laskenut sekä lukumääräisesti (950 milj. vuonna 2004, 2013 yhteensä 820 milj.) että prosentuaalisesti (v. 2004 osuus n. 16 %, vuonna 2013 n. 12 %).

Viime vuosina on tutkittu uskonnon merkitystä yhteisöille ja niiden kehittymiselle. Uskonto on oleellinen osa ihmisten elämää ja päätöksentekoa. Siksi sen merkitystä kehitykselle sekä vaikutusta konfliktien vahvistajana tai ehkäisijänä on alettu yhä enemmän ottaa huomioon.

Kristittyjen enemmistö asuu eteläisellä pallonpuoliskolla

Globaalin etelän kirkot kasvavat vauhdilla. 2/3 maailman kristityistä elää globaalin etelän maissa. Kristinusko ei enää ole "valkoisen miehen uskonto". Kristillisen lähetystyön suunta on muuttunut: Ennen sen suunta oli pääosin globaalista pohjoisesta etelään, nykyisin lähetystyöhön lähdetään kaikkialta kaikkialle.

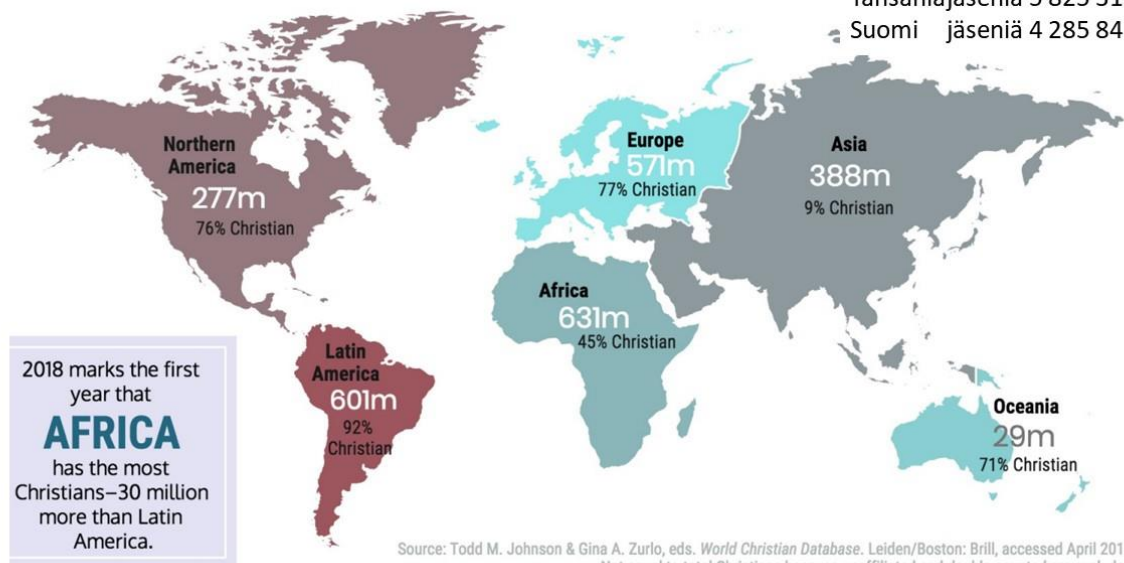
Nopeimmin kasvavat ns. karismaattisesti suuntautuneet kirkot. Maailmassa on yli 200 miljoonaa maahanmuuttajaa, joista n. 30 miljoonaa siirtyy maasta toiseen pakolaisina. Seurakuntiemme alueelle ulkomailta muuttavat kristityt ovat harvoin luterilaisia.

Kristityt 2018

2,5 miljardia, 33% maailman väestöstä

Suurimmat luterilaiset kirkot:

Etiopia jäseniä 6 800 000
Ruotsi jäseniä 6 357 508
Tansaniajäseniä 5 825 312
Suomi jäseniä 4 285 847

Ekumeeninen vieraanvaraisuus kutsuu meitä huomioimaan tämän ja etsimään yhteyttä heidän kanssaan. Seurakunnat voivat esimerkiksi tarjota tilojaan tällaisten ryhmien käyttöön ja harjoittaa vastavuoroisia vierailuja. Yksittäinen kristitty on syytä aina ottaa vastaan ja etsiä hänen kanssaan tapaa löytää seurakuntayhteys.

Lähetyksen taloudellinen perusta

Lähetys on läsnä kaikessa mitä teemme, myös toimintaa ja taloutta koskevassa päätöksenteossa. Seurakunnat ovat omassa järjestelmässämme hyvin itsenäisiä. Järjestöt, piispojen toimistot ja kirkkohallituksen eri yksiköt on tarkoitettu palvelemaan seurakuntia, jotta nämä voisivat toteuttaa varsinaista tehtävänsä ja olemustaan. Osa tehtävistä on mielekästä antaa yhteisesti hoidettaviksi, jotta jokaisen seurakunnan ei tarvitse tehdä päällekkäisiä asioita.

Nykyinen käytäntö: perussopimus

Kirkkoon on tällä vuosikymmenellä luotu käytäntö, jossa kirkon lähetysjärjestöt ja Kirkon Ulkomaanapu sitoutuvat sopimukseen, joka linjaa periaatteet sekä kotimaiseen että ulkomaiseen työhön. Sopimus on samanlainen kaikille lähetysjärjestöille ja saman sisältöinen Kirkon Ulkomaanavulle.

Perussopimus selkiyttää kirkon vastuuta omasta lähetystehtävästään ja vahvistaa kirkon missionaarista itseymmärrystä. Samalla se luo raamit sille, miltä pohjalta kirkon lähetysten toimijat voidaan valita. ”Sopimus velvoittaa lähetysjärjestöt noudattamaan omassa toiminnassaan Suomen evankelisluterilaisen kirkon tunnustusta ja päätöksiä sekä toteuttamaan kirkon lähetysstrategiaa ja sen toimintaperiaatteita.”

Perussopimus ilmaisee myös, millä tavalla sopimusta seurataan: ” Kirkon lähetystyön keskus tarkastelee vuosittain yhdessä

sopijajärjestön kanssa kirkon lähetyksen peruslinjauksen ja lähetystehtävän toteutumista sopijajärjestön toiminnassa.”

Sopimuksen perusteella järjestö voi saada seurakunnilta kolehtivaroja ja talousarvio-määrärahoja sekä vapaaehtoista kannatusta.

Perussopimuksen malli on luettavissa Yhteinen todistus -vihkosessa, osoitteessa:

<https://evl.fi/plus/seurakuntaelama/lahetys/yhtainen-todistus>

Seurakunnat ovat itsenäisiä

Nykyinen kirkon lähetystyön ja kansainvälisen diakonian linjauksen painottaa paikallisseurakunnan vastuuta. Seurakunnan ei ole tarkoitus olla vain rahanjakaja, mutta rahavarat ovat kuitenkin tärkeä osa kansainvälisen vastuun toteuttamisessa.

Kirkkolaki velvoittaa seurakuntia kohdentamaan kolehdit määrättyllä tavalla. Kolehtien kautta jokainen seurakunta tekee lähetystyötä jokaisen perussopimuksen allekirjoittaneen järjestön kanssa. Kirkkohallitus siis seuraa sopimuksen toteutumista. Lisäksi kirkkohallitus määrää ns. valtakunnallisista kolehdeista ja on antanut suosituksen talousarviomäärärahojen jakamisesta. Seurakunnat päättävät itse talousarviomäärärahojensa käytöstä. Seurakuntayhtymillä on erilaisia tapoja päättää järjestöjen tukemisesta. Joissain päätetään yhtymätasolla kaikesta tuesta, joissain seurakunnilla osasta tukea päättävät paikallisseurakunnat.

Sopimukset ja suositukset eivät anna valmista ratkaisua siitä, miten määrärahojen jakaminen yksittäisessä seurakunnassa tulee tehdä. Siihen liittyvän selvitystyön ja päätöksenteon tulee tapahtua paikallisesti. Tässä seurakuntien saavat olla rohkeita, mutta linjausten tulee olla johdonmukaisia ja perusteltuja. Kyse on yhteisestä todistuksesta.

Määrärahoja ja kolehteja

Seurakunta voi kanavoida talousarviomäärärahojaan lähetystehtävän toteuttamiseksi kirkon lähetysjärjestöjen sekä Kirkon Ulkomaanavun kautta. Seurakunta päättää itsenäisesti talousarviomäärärahojen jakamisesta. Kolehtien ja muun vapaaehtoisen

kannatuksen kanssa talousarviomäärärahat mahdollistavat ulkomaisen työn ja lähetystyön kehittämisen kotimaassa.

Kolehdin kerääminen, uhraaminen, on hyvin varhaisesta asti kuulunut kristillisen jumalanpalveluselämän käytäntöihin. Se on luonteva paikka antaa yksittäiselle kristitylle mahdollisuus henkilökohtaisen lahjan antamiseen. Parhaimmillaan se voi tuoda sanan

ja ehtoollisen yhteyteen ja siten koko jumalanpalvelukseen – selkeän diakonisen ja missionaarisen ulottuvuuden.

Kolehdin ilmoittamiseen kannattaa kiinnittää huomiota. Kirkkomme järjestöt lähettävät seurakuntaan aineistoja kolehtikohteesta tiedottamista varten. Voisiko kolehdin ilmoittaminen messussa olla yksi seurakuntalaisten palvelutehtävä? Oleellista kolehdin ilmoittamisessa on sen käyttötarkoitus, ei niinkään välittävä organisaatio.

Suositus talousarviomäärärahojen jakoperusteista

Kirkkolain mukaan seurakunta ”huolehtii--- lähetystyöstä (KL 4:1). Kirkkojärjestyksen mukaan ”seurakunnan ja sen jäsenten tulee edistää lähetystyötä” (KJ 4:4). Tämän seurakunnat tekevät yhteistyössä kirkon lähetysjärjestöjen kanssa, joiden toimintaan kuuluu kirkon kokonaisvaltaisen lähetystehtävän toteuttaminen. Kirkon lähetysjärjestöt ovat sopimusjärjestöjä, joiden työlle on asetettu yhteiset suuntaviivat piispainkokouksen hyväksymässä kirkon lähetysten peruslinjauksessa.

Talousarviomäärärahojen myöntäminen on osa seurakunnan missionaarisuuden toteuttamista. Talousarviomäärärahojen myöntämisen ja seurakunnan olemuksen ja toiminnan välillä on kiinteä yhteys. Lähetystyö ei ole vain toimintamuoto, vaan seurakunnan olemisen tapa.

Talousarviomäärärahojen osoittaminen kirkon lähetysjärjestöille ja Kirkon Ulkomaanavulle on seurakuntien oman päätösvallan asia. Kirkon lähetystyön toimikunta suosittaa, että:

Seurakunta / seurakuntayhtymä myöntää lähetystyön ja kansainvälisen diakonian talousarviomäärärahoja kirkon sopimusjärjestöille.

Kirkon sopimusjärjestöillä tarkoitetaan tässä niitä järjestöjä, jotka ovat solmineet perussopimuksen kirkkohallituksen kanssa. Näitä ovat Suomen Lähetysseura, Suomen Luterilainen Evankeliumiyhdistys, Svenska Lutherska Evangeliföreningen i Finland, Suomen Pipliaseura, Suomen Evankelisluterilainen Kansanlähetys, Lähetysyhdistys Kylväjä, Medialähetys Sanansaattajat ja Kirkon Ulkomaanapu.

Arvioidessaan jakoperusteita oman seurakuntansa osalta, seurakunta / seurakuntayhtymä voi käyttää seuraavia välineitä:

1. Järjestön rooli seurakunnan oman lähetystehtävän toteuttamisessa
 - Missionaarinen seurakunta osallistuu Jumalan lähetykseen sekä omalla alueellaan että globaalisti kirkon järjestöjen kautta. Siksi jokaisen seurakunnan tulisi tehdä oma suunnitelmansa, jossa sekä paikalliselle että maailmanlaajalle ulottuvuudelle laaditaan suuntaviivat ja painopisteet. Tämä ohjaa sitä, miten talousarviomäärärahoja kohdennetaan. Suunnitelman laadinnassa ja toteuttamisessa seurakunnat voivat saada järjestöjen tukea. Järjestö toimii seurakunnan palvelujärjestönä.
 - Tähän liittyvät seurakunnan ja järjestön väliset sopimusten kokonaissumma sekä järjestön yhdessä seurakunnan kanssa

toteuttamat lähetystyöhön liittyvät tapahtumat ja koulutukset.

- Apuna voi käyttää:
 - Kirkkohallituksen ja järjestöjen vuosittaisten ohjauskeskustelujen raportteja
 - Järjestöjen omia vuosikertomuksia.

2. Seurakunnan mahdollisuus osallistua järjestön lähetystoiminnan strategiseen suunnitteluun ja kehittämiseen sekä järjestön päätöksentekoon

- Seurakunnalla on vastuu lähetystyön toteuttamisesta. Seurakuntaa ei voi pitää lähetystyön osalta vain työn rahoittajana. Kansainvälisessä työssä kirkossamme vallitsee toimintatapa, jonka mukaan operatiivisen työn ulkomailla toteuttavat siihen erikoistuneet järjestöt. Seurakuntaa ei kuitenkaan voi sivuuttaa järjestön työn strategisessa suunnittelussa, kehittämisessä ja päätöksenteossa. Tähän on olemassa erilaisia järjestelmiä, joita järjestön tulee edelleen kehittää

3. Lähetystyön ja kansainvälisen diakonian kannatustilasto

- Kannatustilastoon on koottu järjestöjen seurakunnilta ja yksityisiltä saama taloudellinen kannatus. Yksi mahdollinen kriteeri on järjestön saaman vapaaehtoisen kannatuksen valtakunnallinen tulos.

Suositus on hyväksytty Kirkon lähetystyön toimikunnassa 18.9.2018.

Talousarviomäärärahojen suuruudesta

Seurakunta tekee itsenäisesti päätöksen siitä, millaisilla summilla se toteuttaa kansainvälistä vastuuta järjestöjen kautta. Yleensä se tapahtuu ns. prosenttimääräisenä kokonaissummana

seurakunnan verotuloista laskettuna. Tämän kokonaissumman jakoperusteista annettu suositus on kirjattu edellä.

Piispainkokous antoi vuonna 1982 suosituksen (Rauha, kehitys ja ihmisoikeudet), että seurakunnat myöntäisivät verotuloistaan kaksi prosenttia kansainväliseen diakoniaan ja lähetystyöhön. Tätä kutsuttiin "välitavoitteeksi". Vuonna 1999 piispainkokous suositteli, että vuonna 2000 määrärahojen osuus olisi kolme prosenttia (itse asiassa riemuvuoden suositus sanoo, että "yhden lisäprosentin" Toteuma tuohon aikaan oli 1,8%, joten kolme on aika lähellä).

Meidän kirkko-strategiaa valmistellut työryhmä ehdotti vuonna 2007, että seurakunnat varaisivat kansainväliseen diakoniaan ja lähetystyön tukemiseen neljä prosenttia talousmäärärahoistaan.

Seurakuntien kautta tuleva taloudellinen panos on järjestöjen kannalta oleellisen tärkeä. Talousarviomäärärahojen jakaminen kuvastaa samalla sitä, ettei kyse ole vain, ns. lähetysaktiivien asiasta, vaan seurakunnan olemukseen kuuluvasta ulottuvuudesta.

Minilähetysanasto

Minilähetysanastoon on koottu kirkon kansainvälisen vastuun keskeisiä sanoja helpottamaan asioista käytävää keskustelua.

Diakonia on kristilliseen uskoon ja rakkauteen perustuvaa palvelua. Diakonian lähtökohtana ovat Jeesuksen esimerkki ja hänen opetuksensa. Jeesus kohtasi apua tarvitsevat, köyhät, sairaat ja syrjäytetyt, kuunteli heitä, paransi, auttoi ja julisti anteeksiantamuksen sanomaa. Jeesus sanoi, ettei Ihmisen Poika tullut palveltavaksi vaan palvelemaan. Samoin diakonia (palvelu) on erottamaton osa kirkon elämää, yksi kirkon perustuntomerkeistä.

Ekumenia ks. yhteys ja ykseys.

Evankelioiminen on hyvän sanoman, evankeliumin välittämistä. Seurakunta toteuttaa evankelioimistehtävänsä silloin, kun se elää evankeliumia todeksi ja pyrkii saattamaan kaikki alueellaan elävät ihmiset siitä osalliseksi ja osallistuu evankeliumin jakamiseen maailmanlaajan kirkon kanssa.

Evankeliumilla on kaksi merkitystä, jotka molemmat esiintyvät jo Uudessa testamentissa. Ensimmäisen mukaan evankeliumi on Jeesus Kristus; hänen elämänsä, toimintansa, puheensa, ristinkuolemansa, ylösnousemuksensa ja taivaaseen astumisensa. Toisen merkityksen mukaan evankeliumi on todistus Jeesuksesta ja hänen pelastusteostaan. Jälkimmäinen laajenee siihen, mitä evankeliumi vaikuttaa.

Kirkon julistus toteutuu kehotuksena, ojennuksena, lohdutuksena, rohkaisuna ja vapauttavana sanana. Todistamisen (martyria) näkökulmasta kirkkona eläminen näkyy kolmella tavalla: yhteyden rakentamisena

(koinonia), evankeliumin julistamisena (keerygma) ja palveluna (diakonia).

Kansainvälinen diakonia on lähinnä Pohjoismaissa käytetty termi, jolla tarkoitetaan kirkkojen tai kristillisten järjestöjen tekemää kansainvälistä avustustoimintaa. Tähän kuuluvat paikallisten kirkkojen oman diakonian tukeminen, kehitysyhteistyö, humanitaarinen apu, rauhan- ja sovinnontyö sekä ihmisoikeuksien puolustaminen.

Kehitysyhteistyöllä pyritään vähentämään köyhyyttä kehitysmaissa ja poistamaan globaalia eriarvoisuutta. Nykyisin puhutaan ihmisoikeusperustaisesta (tai oikeusperustaisesta) kehitysyhteistyöstä. Käytännön työssä pyritään siihen, että oikeudet toteutuvat myös köyhimpien ja syrjityimpien ihmisten kohdalla. Kirkkojen ja kristillisten järjestöjen työssä kehitysyhteistyöllä on merkittävä sija. Kehitysyhteistyön katsotaan kuuluvan

kokonaisvaltaisesti ymmärrettyyn lähetystehtävään. Se on eräs rakkauden palvelun toteuttamismuoto.

Kumppanuudesta on tullut keskeinen käsite kirkon lähetystehtävää koskevassa keskustelussa. Kumppanuus on vastavuoroisuutta, yhdessä oppimista ja toinen toisensa haastamista, ihmisten, voimavarojen ja taitojen jakamista sekä yhtäläistä valtaa päätöksenteossa. Tansanian evankelisluterilaisen kirkon piispa Joseph Kibira (1925–1988) totesi kuitenkin: ”Yksikään kirkko ei ole niin köyhä, ettei sillä olisi jotain annettavaa toisille. Eikä yksikään kirkko ole niin rikas, ettei se voisi oppia muilta.”

Lähetys tai missio kuvaa kirkon missionaarista olemusta. Kirkon tehtävä on levittää evankeliumia ja palvella lähimmäistä, koko ihmiskuntaa. Kysymys on siis kirkkona olemisesta. Kirkon tehtävä eli kirkon missio käsittää kaiken, minkä Herra on käskennyt kirkon suorittaa. ”Toteuttaakseen kirkon tehtävää seurakunta huolehtii jumalanpalvelusten pitämisestä, kasteen ja ehtoollisen toimittamisesta sekä muista kirkollisista toimituksista, kristillisestä

kasvatuksesta ja opetuksesta, sielunhoidosta, diakoniasta ja lähetystyöstä sekä muista kristilliseen sanomaan perustuvista julistus- ja palvelutehtävistä.” (Kirkkolaki 4:1)

Lähetysjärjestö on lähetystyöhön erikoistunut seurakuntien palvelujärjestö. Kirkko ja seurakunnat tarvitsevat kirkon lähetysjärjestöjä oman lähetysvastuunsa toteuttamisessa ulkomailla. Kirkon lähetysjärjestöjen työ ulkomailla on kokonaisvaltaista, jossa otetaan huomioon ihmisten tarpeet. Työ toteutetaan useimmiten yhteistyössä paikallisen kirkon kanssa. Jos tällaista yhteistyökumppania ei vielä ole, päämääränä on kirkon syntyminen.

Lähetystehtävä on synonyymi lyhemmälle ilmaisulle lähetys. Lähetystehtävän sijaan voitaisiin puhua kirkon tehtävästä. Sana viittaa kirkon tehtävän ulospäin suuntautuvaan luonteeseen, missionarisuuteen.

Lähetystyön tavoitteena on, että kaikki pääsisivät osallisiksi evankeliumista ja sen voimasta. Perinteisesti lähetystyönä on pidetty nimenomaan maamme rajojen ulkopuolelle suuntautuvaa toimintaa, jota on toteutettu lähettämällä työntekijöitä ja muita resursseja. Nykyisin lähetystyön ajatellaan alkavan jo kotiovelta, seurakunnan omalta alueelta, josta se laajenee kansainvälisen vastuun kantamiseksi. Kirkon lähetystyössä suuntaudutaan erityisesti sinne, missä kristillinen todistus on vähäistä tai sitä ei ole lainkaan. Työmuotona lähetystyöllä tarkoitetaan kirkon ja seurakuntien kotimaassa tapahtuvaa yhteistyötä lähetysjärjestöjen kanssa, lähetystyön resursointia ja tuloksista kertomista.

Lähetystyöntekijä on evankeliumin palvelija, joka vie viestiä Jumalan pelastavasta rakkaudesta. Luterilaisen ajattelun mukaan jokaiselle kristitylle kuuluu tämä todistajan

tehtävä. Oman maan ulkopuolelle suuntautuvaa työtä on perinteisesti kutsuttu lähetystyöksi ja siten siinä toimivaa lähetystyöntekijäksi. Suomen evankelis-luterilaisessa kirkossa lähetystyöntekijällä tarkoitetaan seurakunnan kutsumaa ja lähetystyöhön lähettämää, lähetysjärjestön, paikallisen kirkon tai muun organisaation palveluksessa olevaa henkilöä. Oman ammattitaidon lisäksi lähetystyöntekijä saa erityiskoulutuksen kansainväliseen työhön.

Missionaalinen tarkoittaa lähetystehtävää *kirkon olemiseen*, sen identiteettiin kuuluvana asiana. Missionaalinen kirkko osallistuu Jumalan toimintaan tässä maailmassa (Missio Dei). Kyse ei siis ole vain siitä, mitä kirkko tekee tai saa aikaan. Kyse on siitä, miksi kirkko on olemassa. Jumala toimi maailmassa ennen kirkkoa. Kirkko syntyi lähetystä varten.

Missionaarinen kuvaa lähetystä kirkon toimintana. Kaikella kirkon toiminnalla tulee olla ulospäin

suuntautuva luonne. Kirkko elää missionaarisesti. Tähän kuuluu oleellisesti se toiminta, jossa seurakunta kutsuu, varustaa ja lähettää työntekijöitä oman alueensa rajojen ulkopuolelle tai antaa resursseja jossain muualla toimivalle kirkolle ja siten osallistuu maailmanlaajan kirkon lähetysvastuun kantamiseen.

Monikulttuurinen työ huomioi sen, että seurakunnan alueella on monia eri kulttuureita. Vanhoja kansallisia vähemmistöjä ovat alkuperäiskansa saamelaiset, romanit, tataarit, juutalaiset sekä viittomakieliset. Suomessa on pitkään asunut myös ruotsalaisia, venäläisiä,

virolaisia ja saksalaisia. Maahanmuuton takia kulttuurien kirjo kasvaa jatkuvasti. Monikulttuurisuus seurakunnassa mahdollistuu siten, että eri puolilta maailmaa alueelle muuttaneet ja kansallisiin vähemmistöihin kuuluvat ihmiset pääsevät osalliseksi seurakuntayhteydestä ja seurakunnan erilaisista toimintamuodoista. Monikulttuurinen seurakunta antaa tilaa eri tavalla ajatteleville ihmisille ja erilaisille kristillisen uskon ilmauksille.

Todistaminen (martyria) kuuluu oleellisesti kirkon elämään. Sanoin ja teoin sekä yhteyttä etsien se julistaa sitä valtakuntaa, jota Jeesus on ensin julistanut. Kaiken kirkon elämän ja toiminnan tulisi todistaa Jumalan rakkaudesta.

Kirkko syntyi tätä todistusta varten. Siten todistaminen on oleellinen osa lähetettynä olemista. Julistus ja palvelu kuuluvat molemmat erottamattomasti kristilliseen todistukseen.

Uskontodialogi edellyttää oman uskonnon tuntemista, toisaalta se voi syventää ymmärrystä omasta uskosta. Uskontodialogia käydään monin eri tavoin - arjessa, yhteisten haasteitten edessä, teologiaan keskittyen tai yhteistä hartautta viettäen. Aitoon dialogiin kuuluu aina jakaminen sekä halu ymmärtää toista ja yhteistä keskustelunaihetta paremmin. Kyse on yhdessä ajattelemista ja oppimisesta. Minkäänlainen pakko ja painostaminen eivät kuulu dialogisuuteen. Uskontodialogissa tunnustetaan, että Jumalan työ on salattua. Kirkko on syntynyt Jumalan työväliseksi, mutta me emme tiedä, millä kaikilla tavoilla Jumala toimii tässä maailmassa. Tämä luo

dialogiin nöyryyttä, jossa tunnustetaan oman näkökulman rajallisuus ja toisaalta kunnioitusta toisen tapaan hahmottaa maailmaa ja uskoa.

Yhteiskunnallinen työn tavoitteena on tuoda yhteiskunnalliseen keskusteluun luterilaiseen sosiaalietiikkaan ja kirkkojen väliseen keskusteluun perustuvia näkemyksiä, tukea seurakuntia yhteiskunnallisen vastuun kantamisessa ja laajentaa kirkon huomiota työelämän ja ympäristön kysymyksiin. Diakonia ei hoida vain yhteiskunnallisten epäkohtien seurausilmiöitä, vaan pyrkii vaikuttamaan myös niiden syihin. Se pyrkii edistämään oikeudenmukaisuutta ja luomakunnan eheyttä ja toimimaan ihmisarvoisen elämän edellytysten luomiseksi.

Yhteys ja ykseys liittyvät **ekumeniaan**. Sana ekumenia tarkoittaa ykseyspyrkimyksiä eli sellaisia tekoja, toimia ja asenteita, jotka edistävät kristittyjen välistä yhteyttä ja organisatorista ykseyttä kaikkialla maailmassa. Ekumeenisen toiminnan rinnalla on pitkään puhuttu allianssiyhteydestä. Siinä korostetaan kristittyjä yhdistäviä asioita sekä yhdessä tekemistä ja samalla pidättäytytään kirkkopoliittisesta keskustelusta. Allianssiyhteys rakentuu usein henkilökohtaisten yhteyksien varaan.

Palautetta tästä aineistosta voit antaa oman hiippakuntasi kansainvälisen työn sihteerille tai osoitteella: vesa.hakkinen@evl.fi

Omia muistiinpanoja:

Kirkkohallituksen internetsivuja seurakunnan lähetystehtävän tueksi

<https://evl.fi/plus/seurakuntaelama/ekumenia>

Ekumenia on kirkkojen välistä yhteistyötä ja kirkon näkyvän ykseyden edistämistä:

<https://evl.fi/sanasto/-/glossary/word/Evankelioiminen>

Evankelioiminen on uskon ja vakaumuksen jakamista toisten ihmisten kanssa.

<https://evl.fi/maailmalla>

Kirkon kansainvälinen vastuu kirkon verkkopalvelussa.

www.sakasti.evl.fi/tilastot/lahetystyo

Kirkon lähetykseen liittyviä tilastotietoja.

<https://evl.fi/plus/yhteiskunta-ja-kirkko/monikulttuurisuus>

Monikulttuurisuus, maahanmuuttajat, pakolaiset, turvapaikan hakijat, ekumenia ja seurakunnan mahdollisuudet muuttuvassa maailmassa.

<https://evl.fi/plus/seurakuntaelama/suomalaiset-maailmalla/tietoa-kirkon-ulkosuomalaistyosta>

Ulkosuomalaiset ovat maailmanlaajuinen verkosto.

<https://evl.fi/maailmalla/uskontodialogi>

Sivuille on koottu tietoa maassamme vaikuttavista uskonnollisista virtauksista ja esitely erilaisia lähestymistapoja suhteessa toisiin uskontoihin ja toisenlaiseen uskonnollisuuteen.

<https://evl.fi/maailmalla/ystavyysseurakunnat>

Ystävyysseurakuntatoiminta edistää kirkkojen, seurakuntien ja niiden jäsenten keskinäistä yhteyttä sekä kasvamista yhteisessä kristillisessä uskossa ja palveluvastuussa.

<https://evl.fi/plus/hallinto-ja-talous/strategiat>

Sivulla kirkon keskeinen strategia ”Kohtaamisen kirkko” sekä linkki kirkossa laadittuihin strategisiin asiakirjoihin, kehittämishjelmiin ja suuntaviivoihin kirkon ja seurakuntien toiminnan suunnittelun avuksi.

<https://evl.fi/plus/seurakuntaelama/lahetystyo-ja-kansainvalinen-avustaminen/julkaisut/kirkkomme-lahetys-lehti>

Kirkkomme Lähetys on Kirkon lähetystyön keskuksen julkaisema Suomen evankelis-luterilaisen kirkon lähetystyön aikakauslehti.

<https://evl.fi/plus/seurakuntaelama/lahetystyo-ja-kansainvalinen-avustaminen/julkaisut/lahetysteologinen-aikakauskirja>

Lähetysteologinen aikakauskirja avartaa ja syventää ajankohtaisia lähetys- ja uskontoteologisia teemoja.

KIRKON LÄHETYSTYÖN KESKUS

Eteläranta 8
PL 210
00131 Helsinki
vaihte 09 180 21